

Saksframlegg

<i>Saksnr</i>	<i>Uvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Oppvekstutvalget	22.09.2020

Saksbehandler: Finn Yngvar Benestad

Arkivsak: 2019/3599

Dato: 14.09.2020

Lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune vedtas slik den er framlagt.
2. Planen skal tas i bruk umiddelbart etter at den er vedtatt, og skal være et styringsverktøy for skolene, som skolene forplikter seg til å følge.
3. Handlingsplanen for vurdering evalueres årlig ute på skolene, første gang innen 1. juni 2021. Evalueringsarbeidet koordineres av oppvekstsjefen.
4. Oppvekstsjefen gis fullmakt til å foreta justeringer i handlingsplanen. Vesentlige endringer skal behandles politisk.
5. Det skal utarbeides felles maler for halvårsvurderingene i fag. Oppvekstsjefen nedsetter ei arbeidsgruppe bestående av skoleledere og lærere, som utarbeider forslag til felles mal innen utgangen november 2020.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Det har vært jobbet med en lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune siden 2017. Planen var på høring våren 2017, og målet var at den skulle vedtas innen utgangen av 2017, før kommunesammenslåingen. Høringen viste imidlertid at tiden ikke var moden for å vedta et slikt dokument. Praksis og kultur ved skolene i de to kommunene Leksvik og Rissa var for stor til at det ville være klokt. Planen ble derfor lagt i bero. I forbindelse med Fylkesmannens tilsyn med grunnskolene i april 2019 med team «tidlig innsats», ble arbeidet med handlingsplanen tatt opp igjen. Det kom inn flere nye punkter i planen, blant annet om tidlig innsats og intensiv opplæring av elever som står i fare for å bli hengende etter. Utkastet til handlingsplan ble brukt som tilsvarende til Fylkesmannen etter tilsynet.

Handlingsplanen beskriver blant annet hvordan skolene skal

- jobbe med kartlegging og oppfølging av elevenes kunnskaper og ferdigheter

- gi god undervisvurdering
- vurdere egen praksis
- lage tilstandsrapporter
- gjennomføre ekstern skolevurdering

Kommunedirektøren ønsker å utvikle en mest mulig felles praksis ved alle skolene på viktige områder. Vi ønsker derfor å beskrive hvordan vurderings- og kartleggingsarbeidet skal gjennomføres ute på virksomhetene, og hvordan resultatene skal registreres og følges opp.

Handlingsplanen setter fireårsplanen for styringsdialogen mellom politisk og utøvende nivå inn i en større sammenheng. Styringsdialogen skal sikre at skoleeier har tilstrekkelig og riktig informasjon til å kunne vurdere om skolene gjennomfører opplæring, kartlegginger og vurderinger i henhold til lovverket.

Skolene er pålagt å gjennomføre en lang rekke obligatoriske kartleggingsprøver og nasjonale prøver, undersøkelser om læringsmiljø og svømmeferdigheter, for å nevne noe. Skolene foretar også en del selvvalgte pedagogiske kartlegginger i skriving, lesing, regning, og andre grunnleggende ferdigheter. Hensikten med alle disse kartleggingene, er å sikre at elevene får en opplæring som er tilpasset deres behov, og at elever som står i fare for å bli hengende etter, får rask og riktig oppfølging gjennom tidlig innsats og intensiv opplæring (opplæringsloven [§ 1-4](#)). De skal også sikre at elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringa, får den tilrettelegging de har krav på etter opplæringsloven kapittel 5.

For at kartleggingen skal ha den tiltenkte effekten på elevenes læring, må resultatene følges opp systematisk. Det er laget et årshjul for gjennomføring og oppfølging av kartlegging på alle klassetrinn. Årshjulet stiller også krav til skolene om systematisk oppfølging av elevenes psykososiale miljø.

Høringsuttalelser

Den lokale handlingsplanen for vurdering ble sendt ut på høring 15. april, med høringsfrist 5. juni 2020. Skolene var fremdeles stengt da planen ble sendt ut, men det var et sterkt ønske om at planen skulle bli behandlet før sommerferien, slik at den kunne bli gjeldende fra når skolene startet opp i august 2020.

Det kom inn svært få høringsuttalelser innen fristen. Fristen ble derfor utsatt til 6. september. Av ulike årsaker er det fremdeles kun klubbene ved Åsly og Vanvikan skoler og et samlet rektorkollegium som har kommet med uttalelser til planen. I tillegg har elevene og de foresatte fremmet sine synspunkter gjennom en spørreundersøkelse. Til sammen 182 elever og 294 foreldre svarte på undersøkelsen. Spørreundersøkelsen konsentrerte seg om ett viktig punkt i planen, nemlig om halvårsvurderingen, som etter forskriften til opplæringsloven skal gjennomføres etter hvert semester på alle trinn og i alle fag.

Trass i liten respons på høringen, velger kommunedirektøren å legge saken fram til politisk behandling i oppvekstutvalget. Det er viktig at planen tas i bruk på skolene nå. Det har hele tiden vært meningen at den lokale handlingsplanen skal evalueres årlig ute på skolene. Vi legger derfor opp til at planen skal evalueres allerede våren 2021. De skolene som ikke har uttalt seg i denne omgangen, kan da være med på en ev. justering av handlingsplanen.

Uttalelsene fra klubbene i Utdanningsforbundet ved Vanvikan skole og Åsly skole og uttalelsen fra rektorkollegiet er vedlagt. De fleste endringsforslagene som foreslås fra klubbene, er hensyntatt i det oppdaterte forslaget til handlingsplan. Klubben ved Vanvikan skole har forslag til tester som de ønsker å ta ut av årshjulet for kartlegging. Dette kan drøftes i forbindelse med evalueringen av planen våren 2021.

Et par innspill fra rektorene er av en slik karakter, at de ikke egner seg til behandling her og nå. Det gjelder deres uttalelser om a) skolenes tilstandsrapporter og b) ekstern skolevurdering.

- a) Innholdet i skolenes tilstandsrapporter er oppe til behandling som egen sak i oppvekstutvalget annethvert år. Det er der man blir enige om hvilke temaer som skal behandles i rapportene det året. Eksemplet som er tatt inn i vedlegget i kapittel 8.10, viser kun hva som var innholdet i årets tilstandsrapporter, og skal ikke være styrende for framtidige tilstandsrapporter.
- b) Ekstern skolevurdering foregår i regi av Fosenregionen. Spørsmål om hvordan dette gjennomføres, må tas inn i kompetansemiljøet i Fosen (DEKOM).

Resten av dette saksframlegget er viet kapittel 7.3 og 7.4 i den lokale handlingsplanen. Det er punkt 7.3 som har engasjert mest, og som elever og foresatte også er bedt om å si noe om.

Vurdering/alternative løsninger

Halvårsvurdering

Et viktig temaene som må avklares i den lokale handlingsplanen, er hvordan skolene skal gjennomføre halvårsvurderingen i fag. Forskrift til opplæringsloven, sist endret 29. juni 2020, sier ingen ting om hvilken form halvårsvurderingen skal ha, (f. eks. om den skal være skriftlig eller muntlig, eller begge deler). Dette kan avgjøres lokalt, på den enkelte skole eller i den enkelte kommune. Selv om skolene i Indre Fosen kommune er ulike på mange måter, ønsker kommunedirektøren at alle skolene har så lik praksis som mulig når det gjelder vurdering. Derfor bør punktet om halvårsvurdering avklares i denne planen.

Halvårsvurderingen i fag er en del av underveisvurderingen. Den skal gi informasjon om hva eleven mestrer etter kompetansemålene i læreplanen for faget og gi veiledning om hvordan eleven kan bli bedre og øke sin kompetanse. Bestemmelsen i [§ 3-12](#) innebærer at det ikke er anledning til kun å gi karakterer i fagene.

Det er ulike syn blant lærere og skoleledere, foresatte og elever om hva som er den mest treffsikre og rasjonelle måten å gjennomføre halvårsvurderingen på.

Innspill fra de ansatte:

De to klubbene mener det er best å gi muntlig halvårsvurdering, og at denne gis i forbindelse med utviklingssamtalene, der lærerne møter de foresatte og elevene. De ønsker ikke en skriftliggjøring av halvårsvurderingen, i hvert fall ikke på barnetrinnet. De mener skriftlig halvårsvurdering er svært tidkrevende, og opplever dette som en tidstyv, som bruker av den tida lærerne skal bruke til forberedelser, tilrettelegging av undervisningen og tilpasning for enkeltelever. På ungdomstrinnet mener de at det kan forholde seg litt annerledes. Her har lærerne lavere leseplikt, noe som betyr at de har færre undervisningstimer per uke, og dermed mer tid til vurderingsarbeid.

Dersom det blir krav om skriftlig halvårsvurdering, ber klubbene om at det utarbeides maler og et standardisert system for hvordan halvårsvurderingen skal gjennomføres. Maler for skriftlig halvårsvurdering må utformes i et språk som elevene og de foresatte forstår. Gode maler vil gjøre lærernes arbeid med halvårsvurderingene mer effektivt.

Innspill fra elever og foresatte:

Som en del av arbeidet med den lokale handlingsplanen, ble det våren 2020 gjennomført en undersøkelse blant elever og foresatte om halvårsvurderingen. Resultatet av undersøkelsen oppsummeres nedenfor.

- 38 prosent av elevene og elleve prosent av de foresatte svarer at de ikke vet i hvilken form de får halvårsvurderingen på i dag.
- 54 prosent av elevene og 83 prosent av de foresatte tror at en halvårsvurdering som både er *mundtlig* og *skriftlig*, vil fungere best for dem (og deres barn).

Lærere som har gitt skriftlige halvårsvurderinger, har formidlet erfaringer om at elevene og foreldrene sjelden leser den skriftlige halvårsvurderingen. Spørreundersøkelsen gir ikke helt det samme svaret. På spørsmål om hvordan elever og foresatte nyttiggjør seg halvårsvurderingen, svarer de:

Spørsmål til elevene	Gjennomsnittstall 1 er lavest skår, 5 er best	Spørsmål til de foresatte	Gjennomsnittstall 1 er lavest skår, 5 er best
Synes du det nyttig å få halvårsvurdering?	3,86	Har du inntrykk av at barnet ditt har nytte av halvårsvurderinga?	3,53
Snakker du med foreldrene dine om halvårsvurderinga?	3,26	Bruker du halvårsvurderinga hjemme i samtale med barnet ditt om barnets faglige utvikling?	3,36
Snakker du med læreren din om halvårsvurderinga?	2,65	I hvor stor grad blir halvårsvurderinga brukt i foreldresamtale/-utviklingsamtale, der både elev, lærer og foresatt er til stede?	3,83

Når skalaen går fra 1 til 5, ligger 3 midt på skalaen. Skår over 3 er positive, og skår under 3 er negative. Skårene i tabellen over viser at elever og foresatte på de fleste spørsmål skårer over 3, og dermed tipper over på den positive siden. Det er kun elevenes svar på om de snakker med læreren sin om halvårsvurderinga, som ligger på den negative siden av skalaen.

Et spørsmål som har vært drøftet i forbindelse med høringen, er om det er hensiktsmessig å gi halvårsvurdering *i fag* på de laveste klassetrinnene, eller om det er bedre å gi halvårsvurderingen i forhold til de *grunnleggende ferdighetene*. Hvis man tenker at gode generelle ferdigheter i lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter er redskaper for å klare seg godt i fagene, kan en halvårsvurdering med tilbakemelding om disse ferdighetene, være mer relevant for elever og foresatte, særlig på de laveste trinnene, enn en opprøpning av hvordan det står til i de ulike fagene.

Elevene og de foresatte ble i undersøkelsen våren 2020 spurt om hva de ønsket å få halvårsvurdering på:

Nedenfor er det listet opp tre områder det kan gis halvårsvurdering på. Ranger hvert punkt etter hvor viktig du synes det er! (Grunnleggende ferdigheter er lesing, skriving, regning, muntlige og digitale ferdigheter)

[Flere detaljer](#)

Det er tydelig at det blant de foresatte er aller viktigst å få halvårsvurdering om barnas trivsel. Det ser også ut som om de er minst like opptatt av hvordan barna mestrer de grunnleggende ferdighetene, som hvordan de utvikler seg i de ulike fagene.

Innspill fra rektorene

Rektorkollegiet har i sin høringsuttalelse sagt at det bør gis halvårsvurdering skriftlig og muntlig to ganger i året. For ungdomstrinn mener de at vurderingen skal gis i alle fag og for trivsel. For barnetrinnet mener de at vurderingen skal gis for grunnleggende ferdigheter.

Å gi halvårsvurdering knyttet til de grunnleggende ferdighetene i stedet for i fag, innebærer et avvik fra vurderingsforskriften § 3-12. Det er derfor vanskelig for kommunedirektøren å gå inn på en slik løsning. En vurdering av elevens mestring av grunnleggende ferdigheter vil imidlertid kunne være en naturlig del av halvårsvurderingen i det enkelte fag.

Kommunedirektørens konklusjon om halvårsvurdering i fag

De ansatte mener at en muntlig halvårsvurdering vil fungere best, mens foresatte, elever og rektorene ønsker seg både skriftlig og muntlig halvårsvurdering.

Å kreve at lærerne på alle trinn gir både muntlig og skriftlig halvårsvurdering til elevene, er å gå ut over krav som stilles i forskriften til opplæringsloven. Hvis skoleeier vil innføre et krav som går lenger enn bestemmelsene i lov og forskrift, må gevinsten for elevene av å innføre dette kravet, totalt sett være langt større enn de ulempene det medfører for lærerne (og elevene).

Slik kommunedirektøren ser det, er fordelene med skriftlig halvårsvurdering at

- den gir mindre rom for misforståelser enn en ren muntlig overlevering
- det vil være lettere for en ny lærer eller vikar å bygge videre på det som er formidlet skriftlig i halvårsvurderingen
- den skriftlige vurderingen ligger der som en dokumentasjon når en skal følge elevens progresjon over år

Halvårsvurdering skal rettes til eleven. Det er eleven som skal nyttiggjøre seg tilbakemeldingen. Spørsmålet blir da om de skriftlige tilbakemeldingene er så gode, at elevene har nytte av dem, eller om det er nødvendig at tilbake- og framovermeldingene kommer fram i en dialog mellom lærer og elev/foresatt.

Det er påfallende at så mange som 38 prosent av elevene svarer «Vet ikke» på spørsmålet om hvordan de får halvårsvurdering i dag. Det kan bety at de enten ikke har forstått hva som

ligger i begrepet halvårsvurdering, eller at de ikke husker eller har brydd seg om hvordan det foregikk. For elevene er trolig den regelmessige underveisvurderingen i løpet av skoleåret minst like viktig, som halvårsvurderingene to ganger årlig.

I høringsutkastet til den lokale handlingsplanen var det satt opp fire ulike alternativer for hvordan halvårsvurderingen kan foregå i grunnskolene våre. Kommunedirektøren mener det vil være klokt å velge et femte alternativ, der en krever skriftlig halvårsvurdering kun i de skriftlige fagene norsk, engelsk og matematikk på ungdomstrinnet. Disse tre fagene er hovedfagene i norsk skole, og det er viktig at elevene får tydelige tilbake- og framovermeldinger fra faglærer gjennom de avgjørende ungdomsskoleårene. Etter kommunedirektørens mening, skjer dette best ved muntlig **og** skriftlig halvårsvurdering i disse fagene.

I det vedlagte forslaget til handlingsplan for vurdering, har avsnittet om halvårsvurdering uten karakter i kapittel 7.3 fått slik ordlyd:

- I Indre Fosen kommune skal halvårsvurdering i fag uten karakter gis muntlig til alle elever i alle fag fra 1. til 10 trinn og skriftlig til alle elever fra 8. til 10. trinn i fagene norsk, matematikk og engelsk.
- Elevens mestring av de grunnleggende ferdighetene inngår som en naturlig del av den muntlige halvårsvurderingen uten karakter på alle trinn.
- Faglærer legger den skriftlige halvårsvurderingen uten karakter inn i kommunens skoleadministrative program.

Det skal utarbeides en felles mal for den muntlige halvårsvurderingen i fag på alle trinn og for den skriftlige halvårsvurderingen i fagene norsk, engelsk og matematikk på ungdomstrinnet. Oppvekstsjefen nedsetter ei arbeidsgruppe bestående av skoleledere og lærere som utarbeider forslag til felles mal innen utgangen av november 2020.

Bestemmelsen om halvårsvurdering med karakter formuleres slik:

- På ungdomstrinnet skal elevene også ha halvårsvurdering i fag **med karakter**. Halvårsvurdering med karakter gis skriftlig midt i opplæringsperioden og ved slutten av opplæringsåret (for fag som ikke blir avsluttet det året).
- Halvårsvurdering *uten* karakter skal gis før elevene får halvårsvurderingen *med* karakter.

Halvårsvurdering i orden og atferd (oppførsel)

I forskrift 29. juni 2020 ble hele kapittel 3 i forskriften til opplæringsloven endret. Dermed kom det inn en ny paragraf 3-13: Halvårsvurdering i orden og atferd. Denne paragrafen var ikke med da den lokale handlingsplanen for vurdering var ute på høring. I høringsuttalelsen fra klubben ved Åsly skole etterlyser de en nærmere omtale av orden og atferd (oppførsel) i handlingsplanen. Vi har derfor valgt å ta dette inn som et nytt punkt 7.4 i handlingsplanen. Det foreslås ikke skriftliggjøring av halvårsvurderingen i orden og atferd uten karakter. Halvårsvurderingen med karakter skal være skriftlig, slik det også står i forskriften.

For å imøtekomme de foresattes ønske om tilbakemelding om elevenes trivsel, foreslås det at elevenes trivsel og sosiale fungering skal inngå i den muntlige halvårsvurderingen i orden og atferd på alle trinn.

Kapittel 7.4 har fått slik ordlyd i det vedlagte planforslaget:

Halvårsvurdering i orden og atferd – uten karakter

- Eleven skal få halvårsvurdering uten karakter i orden og atferd gjennom hele opplæringsløpet. Halvårsvurdering uten karakter i orden og atferd gis muntlig.
- Elevens trivsel og sosiale fungering skal inngå i den muntlige halvårsvurderingen i orden og atferd på alle trinn.

Halvårsvurdering i orden og atferd med karakter

- På ungdomstrinnet skal elevene også ha halvårsvurdering i orden og atferd *med karakter*. Denne halvårsvurderingen skal være skriftlig. Halvårsvurdering i orden og atferd med karakter gis midt i opplæringsperioden og ved slutten av opplæringsåret.

Vedlegg

- 1 Innspill fra klubben ved Vanvikan skole til lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune
- 2 Høringsuttalelse fra rektorkollegiet 29.5.20
- 3 Svar på høring om halvårsvurdering fra klubben ved Åsly skole, juni 2020
- 5 Høringsutkast. Lokal handlingsplan for vurdering i og av skolene i Indre Fosen kommune
- 6 Endelig planforslag: Lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune.